

PRATİK BİLGİLER

Derleyen: Nizamettin ÖZBEK

BİR TRAFİK KAZASI HALİNDE YAPILACAK İŞLER

Ölüm, yaralanma veya araç ya da eşyanın bir hasara uğramasıyla sonuçlanan bir trafik kazasına karışmış bulunan bir aracın şoförü ya da sürücüsü, KARAYOLLARI TRAFİK TÜZÜĞÜNE GÖRE, kazanın olduğu yerde aracını derhal durdurarak aşağıda bildirilen tertipleri alır ve tertipler alınıncaya kadar olay yerinden ayrılmaz.

1. Gereken güvenlik önlemlerini alır. (Bu önlemler sağlanmazsa olay yerinde yeni kazalar olabilir).
2. Yaralanan varsa, elinden gelen her türlü sağlığa yarar ve tıbsal yardımı yapar.
3. İsteği üzerine yaralıyı doktora, eczaneye ya da hastaneye götürür ya da gönderir.
4. Olayı en kısa zamanda en yakın zabıtaya bildirir.

Yaralıyı telâşla yerinden oynatmak ve hareket ettirmekten sakınmalıdır. Bazı kemiklerin kırılması ya da bazı organların yaralanmış olması halinde acemice bir yardım, yarayı ağırlaştırır, hatta ölüme sebep olabilir.

İçinde kimse bulunmayan bir araca, yahut başında bekçisi ya da sahibi bulunmayan bir eşyaya zarar veren aracın şoför ya da sürücüsü ise, aracın ya da eşyanın sahibini veya bekçisini bulur ve kendisine hüviyetini vererek olayı anlatır. Bulamazsa, araca durumu açıklayan bir pusula bırakarak zabıtaya da haber verir.

AMORTİSÖRÜN YIPRANMASI TEHLİKE YARATIR

Amortisör bir konfor öğesi midir? Evet öyle, fakat, her şeyden önce bir ana güvenlik örgenidir; araba hareket halinde iken, amortisör, bütün çarpma ve vurmaları emerek hafifletir. Arabanızın hızı yol çizgisi (izlenen yol) ve yol durumu (Arabanın yol yeteneği, fren düzeninin etkinliği, lastiklerin aşınma derecesi) ne olursa olsun, tekerleklerin devamlı olarak yerle temasını, lastiklerin aracılığıyla amortisörler sağlar. Güvenlik her şeyden önce bunlara bağlıdır. Ve amortisörler eskiyince

Kötü yollarda baş - kırç sallamaları ve sekmeler başgösterir.

Tekerlekler seker, arada bir yolla temasını kaybeder. Baş - kırç sallantısı çekilmez bir hal alır. Araba zora girer, yorulur ve olağandışı bir biçimde eskir.

BURUNUN (Ön Kısımın) DURUMU, SAPMALARA DİKKAT

Aderansın azalması ve yönelmenin daha belirsizleşmesiyle burun daha kararsız bir hal alır. Yandan gelen rüzgârlarda, arabanın doğru çizgiden çıkma tehlikesi çok artar.

DÖNEMEÇLERDE YALPA EN YÜKSEK NOKTASINA VARIR

Eskimiş bir amortisör bunu azaltamaz; merkezkaç kuvvet yenilmediğinden, araba yörünge-sinden ayrılır. Yüksek hızlarda yoldan çıkmalara karşı dikkatli olmak gerekir.

FRENLEME ÇOK ETKİSİZ OLUR

Frenleme sırasında arabanın tekerlekleri devamlı olarak yere değmediğinden fren mesafesi daha büyük, frenleme daha etkisiz, yörünge de daha güvensiz olur ve tehlike kapıdadır.

LÄSTİKLER ÇABUK VE DÜZENSİZ ESKİR

Tekerlek vurduğuça, lastikten bir parça kopar, böylece tekerleğin dengesini bozan ve kötü yol yeteneğini daha da kötüleştiren, hızlı ve düzensiz bir aşınma meydana gelir. Amortisörleri değiştirmeyerek sadece lastikleri değiştirmek boşunadır, yeni lastikler de aynı şekilde değerini kaybeder.

ARABA KULLANIRKEN BURNUMUZDAN YARARLANMALIYIZ

Motorda ya da arabanın öteki örgenlerinde bulunan kimi (bazı) bozuklukları meydana çıkarmak için çok kez koku duygusu yeterlidir. Örneğin çok kızan bir motor, belirli bir radyatör kokusu ya da kızgın bir yağ kokusu çıkarır.

Motordan özel bir çaba istendiğinde kayma yapan bir yorgun debreyaj, yanık kauçuk kokusu saçar. Kızan frenler de böyle olur. Şu ya da bu durumda her şeyden önce, gösterge tablosuna bakmak gerekir; ışıklı tanıklar hep sönük müdür? Çeşitli kadrانların ibreleri normal bir bölgede midir?

Çoğu kez, tam gaz yapar yapmaz beliren benzin kokusu, normal olarak çabuk kaybolur. Sürüp giderse, gecikmeksizin onarılması gereken tehlikeli bir kaçak var demektir. (Karbüratör düzeyinde benzin nişanları bulmak kolaydır).

Arabanın içini bir yalıtkan kokusu kaplarsa, bir kısa devre olup olmadığını anlamak için gösterge tablosunun altındaki kabloları bakmak yerinde olur. Bir kablo demetinin çevresinde duman çıkarsa, akümülatörü hemen ayırmalıdır. Yanık bir çaput kokusu, döşeme üzerindeki halıya, koltuğun kumaşına ya da elbise üzerine bir sigara ateşi düştüğünü gösterir. Bu durumda, arabayı durdurarak her yana bakmak yerinde olur.

Egzoz gazları kimileyin olağandışı kokuların kaynağı olurlar. Bir yandan, susturucunun delinmesi halinde yakıcı gazlar duygun gereçleri (kablo kaplaması, havalı lâstik kauçugu) ısıtır. Öte yandan, gazlar doğrudan doğruya, ya, iyi

kaplanmamışsa bagajdan, ya da arabanın altındaki boru delinmişse, başka aralık ve deliklerden (yarı açık camlar, motor bölmesine bağlı havalandırma yolları) arabanın içine girebilir. Bu konuda, aralık bir arka kapağın, camı indirilmiş bir arka kapının, gazların girmesine elverişli olduğunu bilmekte yarar vardır, araba ilerledikçe arkasında, gazları kendine çeken bir hava boşluğu yaratır. Bu gazların içinde karbon monoksit vardır. Havadaki 1000'de 1 ilâ 2 tutarında zayıf bir derişme (concentration) de kırıklıklar ve baş ağrısı baş gösterir. 1000'de 3'den daha kirli bir hava, 30 dakikada öldürücü olabilir.

ARABA VE YILDIRIM

Arabaya yıldırım çarparsa, içindekilere genellikle zarar gelmez. Otomobil bir "Faraday Kafesi" gibi çalışır; arabanın içinde, statik elektrik alanı sifıra eşittir. Başka bir deyişle şoför ve yolcuları karoseri korur.

Buna karşılık, bir fırtınanın yaklaşması halinde, oto antenini içeri almak şarttır, çünkü yıldırım çarptığı şeylerde en yüksek noktaları seçer. Gerçekte, antene yıldırım çarparsa, yalnız alıcı harap olur.

Körüklü arabalar için aynı şeyler söylenemez. Arabanın üstü açıksa, kuşkusuz kapatılmalıdır.

BAŞKA MEMLEKETLERDE TRAFİK GÜVENLİĞİ PROPAGANDASI

Şoförleri güvenliğin konusunda bilinçli kılmak için birçok memleketlerde çeşitli reklâm olanaklarından yararlanılmaktadır. Yukarıdaki Rus alışı, içkili şoförlere "direksiyondan uzaklaşmalarını" öğütlemektedir. Macar posta pulu (yukarıda sağda) şoförün elinin içkiden çekildiğini göstermektedir. Fransız peker paketindeki yazı (sağda) "başın rahatı" için emniyet kemeri kışkırmayı öneriyor.

